

C173 – BRU9

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

9 maart 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de voorlopige resultaten van de promotie van het Nederlands bij het personeel van Brusselse ziekenhuizen	1
Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over mogelijke ondersteunende maatregelen voor het gebruik van het Nederlands in handelszaken in de Vlaamse Rand	5

Voorzitter: mevrouw Gerda Van Steenberge

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de voorlopige resultaten van de promotie van het Nederlands bij het personeel van Brusselse ziekenhuizen

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mevrouw de voorzitter, de leden van deze commissie kennen het probleem. Het zal wellicht niet de laatste keer zijn dat we hierover van gedachten wisselen. Net een jaar geleden heb ik een vraag over hetzelfde onderwerp gesteld. Het is dan ook goed om te vragen naar een – al was het maar tussentijdse – stand van zaken.

Een tijd geleden hebben we uitvoerig gesproken over het rapport van de Raad van Europa. Voor sommigen die naar Straatsburg zijn gegaan, waaronder ikzelf, was dat een voorlopig eindpunt. Toch is het ook een nieuw beginpunt. Het rapport zelf was voor ons grotendeels positief. Het concrete beleid moet natuurlijk door ons worden gevoerd.

Mijnheer de minister, de toepassing van de taalwet blijft primordiaal, maar ik zal dat debat vandaag niet voeren. We kunnen ook zelf iets doen. Op 24 maart 2005 zijn we even ingegaan op uw voorstel, dat ondertussen ook in praktijk is gebracht, om via het Huis van het Nederlands taalmodules aan te bieden aan de Brusselse ziekenhuizen, en meer bepaald aan het personeel van de spoeddiensten. U had het in dat verband over de derde pijler van het Huis van het Nederlands, de taalpromotie.

In samenspraak met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, verantwoordelijk voor de Brusselse bicommunautaire ziekenhuizen, en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, verantwoordelijk voor de organisatie van de dringende medische hulp, zou het Huis een en ander op elkaar afstemmen. De specifieke noden van het personeel in de ziekenhuizen en bij de brandweer zouden in kaart worden gebracht. Na een voorbereidingsperiode is het project in september 2005 van start gegaan.

Mijnheer de minister, welke ziekenhuizen en andere diensten zijn op dit ogenblik bij het project betrokken? Ik veronderstel dat het nog steeds om dezelfde ziekenhuizen gaat. Maar misschien werkt het enthousiasme aanstekelijk. Misschien is er hier en daar een ander ziekenhuis dat heeft geïnformeerd of het kan instappen in het project. Hoeveel deelnemers in het totaal en per ziekenhuis of instelling volgen op dit ogenblik taallessen? Hoe ziet zo'n taalmodule er juist uit? Wat zijn de voorlopige bevindingen van de deelnemers en betrokken instellingen? Ik heb contacten gehad met een aantal instellingen. Ik heb het gevoel dat het initiatief vrij positief wordt onthaald. Geldt dat voor alle ziekenhuizen en instellingen?

Er is ook een project in de Nieuwstraat. Na verloop van tijd werden daar ook andere winkelbuurten bij betrokken. Wordt eraan gedacht het project op korte of middellange termijn uit te breiden tot een groter aantal ziekenhuizen? Zijn er al aanvragen binnen?

Mijn laatste vraag is iets delicaat. We hebben het er al uitvoerig over gehad in maart 2005. Hoe verloopt de cofinanciering tussen de Vlaamse Gemeenschap en de GGC? Wij kunnen wel taalmodules ontwikkelen als degenen die het zouden moeten doen niet thuis geven. De financiering en de implementering moeten echter worden geregeld via de hoofdstedelijke begrotingskanalen. Hoe staat het daarmee? Zitten we op schema? Betalen we te veel of te weinig?

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw de voorzitter, ook ik vind de eerste vraag enorm belangrijk. In tegenstelling tot de heer Gatz betwijfel ik echter of het enthousiasme zo groot is dat op drie weken tijd nog meer ziekenhuizen zich zouden hebben ingeschreven. In een antwoord van 16 februari 2006 zegt minister Anciaux dat er vijf ziekenhuizen zijn ingegaan op het voorstel. Mijnheer de minister, hebben zich ondertussen al meer ziekenhuizen ingeschreven?

Als u dan toch tijd, geld en energie stopt in de cursussen van het Huis van het Nederlands, zou ik graag weten of er enige feedback is. Wordt het personeel effectief aangespoord er deel aan te nemen? Indien

ja, hoe gebeurt dat dan? Wat zijn de resultaten? Hoe staat het in de praktijk met de tweetaligheid van de ziekenhuizen? Hoe staat het met de Vlaamsonvriendelijkheid, die in sommige ziekenhuizen heerst? Is er enige verbetering vast te stellen? Wordt dat op een of andere manier nagegaan? Ik veronderstel dat uw uiteindelijke doel is om te zorgen voor een tweetalige dienstverlening. Ik neem aan dat u niet alleen cursussen aanbiedt, maar dat u achteraf ook peilt naar de resultaten.

De voorzitter: Voor ik het woord geef aan minister Anciaux zou ik een opmerking willen maken. Hier en daar krijg ik opmerkingen over het feit dat ik nogal laks ben bij het ontvankelijk verklaren van vragen. Ik wil toch benadrukken dat ik de vraag van de heer Gatz had ontvangen vooraleer minister Anciaux de vijf ziekenhuizen bij naam had genoemd.

In het vervolg zal ik strenger moeten zijn als het gaat over cijfermateriaal. Ik doe dat niet met plezier.

Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik zal proberen zo concreet mogelijk te antwoorden op de vragen. Op dit ogenblik zijn de vijf Brusselse ziekenhuizen met een MUG-dienst bij dit project betrokken: de Europaziekenhuizen – met de site Sint-Elisabeth en de site Sint-Michiël –, Sint-Lucas, Erasmus, Brugmann – met de site Horta en de site Brien –, en Sint-Pieters. In totaal gaat het om zeven locaties. Verder maakt de Brusselse Dienst voor Brand en Dringende Medische Hulp gebruik van dit aanbod.

Met de modules in de ziekenhuizen werd gestart in oktober 2005. In een eerste fase liepen ze tot februari 2006. De lessen worden steeds gegeven in groepen van vijf deelnemers. Vermits tijdens de lessen de dienstverlening in de ziekenhuizen uiteraard niet mag worden onderbroken, zijn de groepen veeleer klein. In Sint-Lucas, Erasmus en Sint-Pieters gaat het telkens om twee groepen. In het Brugmannziekenhuis en de Europaziekenhuizen om telkens vier groepen. In totaal bereikten we dus al 70 personeelsleden.

Tot nog toe zijn de lessen volledig gericht op het personeel van de spoeddiensten. Er wordt nu onderzocht in hoeverre we de taalmodules kunnen uitbreiden tot het personeel van de andere diensten binnen die ziekenhuizen. Vanaf maart 2006 wordt gewerkt met telkens een groep beginners en een groep gevorderden.

Bij de Brusselse Dienst voor Brand en Dringende Medische Hulp zijn de taallessen structureel in het opleidingspakket voor nieuwe rekruten opgenomen. Tot nu toe hebben we binnen de brandweer 30 mensen bereikt.

Het project in de ziekenhuizen bestaat uit verschillende onderdelen. De taallessen vormen hier slechts één aspect van. Ik overloop even de elementen waaruit het project als geheel bestaat. Het eerste element is het opstellen van een taalbeleidsplan voor heel het ziekenhuis. Het tweede element is het maken en doceren van gecontextualiseerde lessen. Deze lessen zijn maximaal afgestemd op wat voor de praktijk in de spoeddiensten nodig is. Elke lesmodule bestaat uit 30 lesuren, verspreid over vijftien lesweken. Dit betekent dat elk lesblok 2 uur duurt. Het derde element is de organisatie van randactiviteiten die de lessen omkaderen en die het personeel bijkomende oefenkanalen bieden. Het laatste element is de taalcoaching, waarin vanaf april 2006 zal worden voorzien.

Ook bij de Brusselse Dienst voor Brand en Dringende Medische Hulp gaat het om taalmodules van 30 lesuren. In de loop van dit jaar zal het Huis van het Nederlands nagaan hoe de lessen met andere taalstimulerende taalactiviteiten en met oefenkanalen kunnen worden aangevuld. Het is uiteraard de bedoeling op deze manier een hoger rendement te bereiken.

De eerste fase van het project, bestaande uit 30 lesuren voor de beginners in de ziekenhuizen, is in februari 2006 afgerond. Bij de cursisten, de verantwoordelijken van de spoedafdelingen en de contactpersonen in de ziekenhuizen is tot een evaluatie overgegaan. De evaluatie van het project bij de Brusselse Dienst voor Brand en Dringende Medische Hulp moet nog plaatsvinden. Nagenoeg alle evaluaties van de cursisten in de spoeddiensten zijn verwerkt. De bevindingen zijn uiterst positief. Slechts enkelen willen, omwille van organisatorische redenen of een gebrek aan motivatie, in de toekomst niet meer deelnemen. De meerderheid wil graag een verdiepende cursus volgen. Enkele evaluaties van de verantwoordelijken van de spoedafdelingen zijn verwerkt. Ook deze mensen hebben het project inhoudelijk positief geëvalueerd. Ze wijzen er evenwel op dat het moeilijk is personeel vrij te stellen om lessen te volgen. De spoeddiensten van de ziekenhuizen kampen immers met een structureel personeelstekort. Hierdoor kunnen slechts enkele personeelsleden tegelijkertijd worden vrijgesteld. De evaluaties van

de contactpersonen in de ziekenhuizen worden nog verwacht.

Het Huis van het Nederlands is heel tevreden over de eerste, experimentele fase van het project. Het Huis van het Nederlands wenst het rendement van het project in de toekomst nog te verhogen. Ik overloop even de elementen die dit mogelijk moeten maken. Taalcoaching tijdens het werk zelf moet het mogelijk maken meer personeel van de spoeddiensten te bereiken. Het Huis van het Nederlands zal ernaar streven ook andere afdelingen van de ziekenhuizen bij het project te betrekken. De ontwikkeling van bepaald didactisch materiaal moet het mogelijk maken de beperkte lessen met thuisstudie aan te vullen. Op deze manier kan het probleem van de onregelmatige aanwezigheid in de les worden opgevangen. De begeleiding van de taallesgevers in de ziekenhuizen zal worden versterkt. Het succes van het project staat of valt immers met de kwaliteit van de lessen. De leerstof moet direct bruikbaar en op reële noden afgestemd zijn. Door andere lesgevers, die binnen het ziekenhuis actief zijn, maar niets met het project te maken hebben, mee te begeleiden, kan het Huis van het Nederlands de relatief grote investering in de kleine lesgroepen van de spoeddiensten ook buiten deze diensten laten renderen.

In het voorjaar van 2006 wordt het project tot alle Iris-ziekenhuizen uitgebreid. De Iris-koepel werkt momenteel aan een intern projectvoorstel voor taalopleidingen op de spoeddiensten van alle Iris-ziekenhuizen. Het Huis van het Nederlands is hier actief bij betrokken. In het najaar van 2006 zal met de andere geïnteresseerde Brusselse ziekenhuizen met een spoeddienst contact worden opgenomen. De vijf reeds deelnemende ziekenhuizen trachten het project op de spoeddiensten momenteel al naar de andere ziekenhuisafdelingen uit te breiden.

De lessen in de privé-ziekenhuizen zijn integraal door het sociaal fonds van deze ziekenhuizen betoelaagd. Voor de lessen in de openbare ziekenhuizen zullen de Iris-ziekenhuizen het fonds voor de verbetering van het onthaal in de Brusselse ziekenhuizen van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in 2006 om subsidies vragen. Ik ken het bewuste bedrag niet uit het hoofd. Ik meen dat jaarlijks 62.000 euro voor de algemene verbetering van het onthaal is uitgetrokken. Hiermee kan maximaal de helft van de reële kosten worden gefinancierd. De subsidievraag voor de rest van de kosten is bij het fonds voor

taallessen van de GGC ingediend. Dit fonds hoort bij het budget voor de bijstand aan personen.

De administratie Hoofdstedelijke Aangelegenheden van de Vlaamse Gemeenschap heeft het opstarten en het coördineren van het project gefinancierd. Dit hoort bij de nominatieve subsidiëring van het Huis van het Nederlands. Met dit geld wordt een voltijdse kracht betaald. Dit personeelslid staat in voor de coördinatie van het project, voor de sensibilisering van de ziekenhuizen en voor de organisatie van de randactiviteiten. Naast deze voltijdse kracht, die de Vlaamse Gemeenschap zelf betaalt, financiert de Vlaamse Gemeenschapscommissie een halftijdse kracht. Dit personeelslid staat in voor het didactisch luik en voor de materiaalontwikkeling. De kostprijs van de voltijdse kracht en de bijbehorende werkingsmiddelen schommelt rond 60.000 euro op jaarbasis. We mogen niet enkel naar het voorliggend project kijken. De ervaring die het Huis van het Nederlands opdoet, is immers nuttig en zinvol voor andere, toekomstige projecten. We hebben steeds duidelijk verklaard dat we ons tot de huidige financiering zouden beperken. Alle bijkomende kosten moeten integraal door de GGC of, indien bepaalde bijkomende projecten onder de bevoegdheid van minister Demotte zouden vallen, door de federale overheid worden betaald.

Ik heb nog niet op de aanvullende vraag geantwoord. Het is duidelijk dat mijn evaluaties op het einde van dit jaar onder meer de evolutie binnen het algemeen kader in kaart zullen brengen. Ik zal nagaan hoe de Nederlandskundigheid en de correcte naleving van de taalwetgeving evolueert. Een correcte houding ten aanzien van de Nederlandstalige dienstverlening blijft tegelijkertijd onze uitdrukkelijke doelstelling en ons belangrijkste evaluatiecriterium.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de minister, in het algemeen ben ik tevreden met uw antwoord. We maken immers vooruitgang en we zitten op schema. Toch heb ik nog een paar bijkomende vragen.

Het zal de bedoeling zijn, misschien nog niet in 2006 maar wel tegen eind 2007, om de begeleiding van het Huis van het Nederlands stilaan in te trekken. Op een gegeven moment is de machine op gang gekomen, en de impulsen van het Huis van het Nederlands zullen dan niet meer nodig zijn. Of vergis ik mij daarin, en zal er altijd een zekere vorm van coachen nodig zijn?

Dat is nog niet duidelijk, en ik begrijp dat het ook voor u nog niet meteen duidelijk is.

Hoe zit het met de randactiviteiten en de taalbegeleiding op de werkvloer? Wat moet ik me daarbij voorstellen? Iedereen kan zich wel een idee vormen van lessen aan een groepje vrijgesteld personeel in 15 lessen van 2 uur, zoals u hebt gezegd, maar taalcoaching en randactiviteiten lijken me eveneens belangrijk. Het is immers de bedoeling dat de opgedane kennis warm wordt gehouden en in de praktijk wordt gebracht. Het mag niet beperkt blijven binnen de muren van het lokaaltje waar de lessen worden gegeven. Wat is onze verantwoordelijkheid daarin?

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Dit project is niet niks. Daarom kan ik er tevreden mee zijn. Het probleem van personeelsgebrek bij de diensten zal echter blijven bestaan. Ik weet uit ervaring dat zulke lessen altijd worden aangevat met heel veel enthousiasme, dat echter na twee of drie lessen verdwenen is. De motivatie is dan zoek en het personeelsgebrek begint zwaar door te wegen. Om dat te omzeilen moeten de lessen buiten de uren worden gegeven, wat het personeel niet erg zint. Dat is trouwens ook enigszins begrijpelijk.

Ik stel ook voor de financiële steun, van zodra het allemaal goed op gang komt, sterk af te zwakken. U weet dat ik het er nog steeds niet mee eens ben dat de Vlaamse Gemeenschap moet investeren in taallessen, hoe weinig dan ook. Het Franstalig onderwijs moet zijn verantwoordelijkheid opnemen. Ik dring dan ook aan op een snelle afbouw.

Minister Bert Anciaux: Als er ooit een nauwe samenwerking komt tussen Brussel en Vlaanderen, in welke toekomstige structuur dan ook, dan zal Vlaanderen nog altijd zijn verantwoordelijkheid moeten nemen ten aanzien van de Franstalige minderheid binnen zijn grenzen. Het totaal uitsluiten van de taak tweetaligheid te stimuleren, lijkt me niet helemaal juist. U hebt echter gelijk dat er een goed evenwicht moet zijn, en dat we niet mogen overdrijven.

Het wordt inderdaad op middellange termijn mogelijk dat het Huis van het Nederlands zijn inspanningen afbouwt, of alleszins vermindert. De financiële kost wordt dan alleen een aangelegenheid van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie of van de ziekenhuizen, afhankelijk van waar ze zich

bevinden. Het zou kunnen dat er in de toekomst ziekenhuizen zijn die niet onder de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie vallen maar onder de Franse Gemeenschap, namelijk eentalig Franstalige ziekenhuizen die een spoeddienst hebben en dus ook in contact komen met Nederlandstaligen.

Over de taalcoach en de begeleiding op de werkvloer heb ik al wel een en ander horen vertellen, maar die dingen moeten voor een deel nog worden uitgewerkt. Het is in elk geval de bedoeling dat er na het opdoen van kennis tijdens de lessen, een begeleiding gebeurt tijdens het werk. Het wordt niet alleen een vergaren van theorie tijdens de lessen. In een tweede fase gebeurt er een taalbegeleiding tijdens het werk. De taalcoach is enerzijds een begeleider van het personeel, maar heeft anderzijds ook de bedoeling de tweetaligheid op een correcte wijze in te vullen. Een andere manier om er ook buiten de taallessen aan te werken, zien we bij de diensten brandbestrijding en Dringende Medische Hulp. Daar worden de modules opgenomen als verplicht onderdeel van het rekruteringsproces. Er zijn dus niet alleen meer taallessen, ze maken ook integraal deel uit van het rekruteringsproces.

Over wat het dit jaar in de praktijk allemaal wordt, zal ik me zelf ook nog moeten laten informeren. We kunnen het er dan uitgebreid over hebben in de commissie. Vanaf deze maand worden de ideeën verder uitgewerkt, maar voor mij is het nog niet duidelijk wat dat op het terrein allemaal zal betekenen. Ik ga er echter van uit dat het allemaal moet groeien in de loop van het proces.

De heer Sven Gatz: Het zou nuttig zijn in de komende weken en maanden eens dieper op die dingen in te gaan met de mensen van het Huis van het Nederlands. Het hoeft dan niet alleen over dit aspect te gaan; het kan ook gaan over de taalpromotie in de handel, de algemene coördinatie van de taallessen, enzovoort.

Mevrouw Greet Van Linter: Dat zou inderdaad nuttig zijn. Ik stel me heel wat vragen bij de omkadering en de taalbegeleiding op het terrein. Er zijn nogal wat moeilijkheden, onder andere bij de spoeddiensten. Ik zie het in de praktijk niet gebeuren dat er iemand achter de mensen aan loopt om de Nederlandse benamingen te geven. Bovendien ontstaat er een serieus probleem op het gebied van de privacy en het beroepsgeheim. Het zal niet altijd wettelijk toegelaten zijn. We moeten dat allemaal goed nagaan,

samen met de mensen die het organiseren. Misschien ben ik te pessimistisch, maar zoals ik de praktijk ken, heb ik veel redenen tot twijfel.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over mogelijke ondersteunende maatregelen voor het gebruik van het Nederlands in handelszaken in de Vlaamse Rand

De voorzitter: Mevrouw Greet Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, er is een enquête uitgevoerd door de Vlaamse Volksbeweging in Wemmel, waaruit blijkt dat het sterk bergaf gaat met het Nederlandstalige karakter van deze faciliteitengemeente. Niet alleen het taalgebruik van de handelaars in het contact met de klanten werd onderzocht, maar ook de manier waarop ze hun aankondigingen doen. Zo werd nagegaan of de twee talen worden gebruikt, dan wel of er voorrang wordt gegeven aan het Nederlands zoals voorzien in de taalwetgeving. De handelaars werden aangesproken in het Nederlands om na te gaan hoe ze daarop reageren. Verder werden er vragen gesteld in verband met de campagne 'Ik, jij, wij spreken Nederlands'.

Uit die enquête blijkt dat het overgrote deel van de handelaars te Wemmel Franstalig is, en geen Nederlands spreekt. Bovendien blijken ze ook niet bereid te zijn daar iets aan te doen door bijvoorbeeld het volgen van taallessen. De aankondigingen in de winkels zijn onder invloed van het de facto tweetalig gemeentelijk beleid grotendeels tweetalig, weliswaar met voorrang voor het Frans. Amper twee winkeliers op de vijftig zien de campagne 'Ik, jij, wij spreken Nederlands' van de provincie Brabant en de vzw De Rand zitten. We kunnen dus concluderen dat deze campagne weinig of geen effect heeft.

Ik heb ondertussen precieze cijfers gekregen. De eerste aanspreektaal van het onthaal was in 37 percent het Nederlands. Alhoewel er wordt aangedrongen op het gebruik van het Nederlands, schakelt maar 7

percent spontaan over op het Nederlands en blijft 69 percent hardnekkig voortdoen in het Frans. Wat de campagne betreft: 56 percent weigert elke medewerking en 12 percent stelt zich vrij agressief op. In de praktijk komt het erop neer dat slechts 2 handelaars van de 50 de sticker hebben aangenomen. Slechts 1 handelaar heeft de sticker ook gekleefd, maar heeft achteraf een klacht ingediend bij politie omdat ze dat onder dwang deed.

Ook wordt de agressiviteit van het pamflet van de Vlaamse Volksbeweging aangeklaagd. Ik heb het bij me en volgens mij is het zuiver informatief. In het pamflet staat dat men zich in het Vlaamse Gewest bevindt en dat het uiteraard logisch is dat de bestuurstaal, het Nederlands, er gesproken wordt. Er wordt gevraagd om in een faciliteitengemeente voorrang te geven aan het Nederlands en om het Frans te minimaliseren. Ook wordt er een informatiepakket aangeboden. Ik begrijp niet wat er intimiderend, bedreigend of arrogant zou zijn aan het pamflet.

Ook moet rekening worden gehouden met de heersende mentaliteit. Die is een gevolg van het de facto Franstalig gemeentebestuur. In het verleden was er nogal eens sprake van intimidatie van handelaars die adverteerden in te Vlaamsgezinde blaadjes of in annonceblaadjes met een te Vlaams imago. Die handelaars werden onder druk gezet door het gemeentebestuur. Natuurlijk vrezen die handelaars voor represailles, zijn ze bang om klanten te verliezen of om commentaar van de burgemeester en het gemeentebestuur te krijgen indien ze te veel ingaan op de actie van de provincie Brabant en vzw de Rand.

Als we de voorlopige resultaten naast het regeerakkoord en de regeringsverklaring van 18 mei leggen, zouden we kunnen concluderen dat bijkomende maatregelen om het Nederlandstalige karakter van de Rand te versterken, dringend nodig zijn. In het regeerakkoord staat immers vermeld: 'We zien toe dat het Nederlandstalig karakter van de Rand, conform de (taal)wetgeving wordt gerespecteerd. We nemen maatregelen met het oog op een vernederlandsing van het straatbeeld.'

Ook in de regeerverklaring van 18 mei 2005 lezen we: 'Prioritair voor deze Vlaamse Regering inzake Brussel en de Rand zijn: het waarborgen en bevorderen van de taalhomogeniteit op het grondgebied van de Vlaamse Rand en het tegengaan van de verdringing van de Vlamingen en de daaruit voortvloeiende sociale en maatschappelijke problemen.'

De sfeer die de faciliteiten afstralen op de horeca geeft een duidelijk beeld weer van de verfransende invloed. Als de tendens tot verfransing zich blijft doorzetten, zullen de Nederlandstaligen over enkele jaren nog met moeite in hun moedertaal bediend worden. De conclusie van het verhaal is dat de faciliteiten een politiek structureel probleem vormen en bijgevolg met politieke middelen moeten worden bestreden.

Mijnheer de minister, hebt u weet van de volledige resultaten van de enquête van de Vlaamse Volksbeweging via de vzw De Rand? Zo ja, wat is uw evaluatie ervan?

Worden door de overheid soortgelijke enquêtes in andere gemeenten in de Vlaams Rand gehouden? Zo ja, wat zijn hiervan de resultaten? Zo neen, bent u dan alsnog bereid om ze te overwegen?

Welke concrete maatregelen werden er reeds genomen in verband met de vernederlandsing van het straatbeeld? Welke initiatieven werden reeds genomen om de verdere 'verbrusseling' en de verdringing van de Vlamingen tegen te gaan?

Hebt u specifieke plannen of maatregelen om aan de huidige situatie, zoals die zich in Wemmel voordoet, te verhelpen?

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil me niet specifiek toespitsen op de tweetaligheid van Wemmel. Mevrouw Van Linter vraagt of u van plan bent om nog meer soortgelijke enquêtes te organiseren. Iedereen die in de Vlaamse Rand woont of er komt, weet dat de verfransing zich voornamelijk voordoet in de gewone omgang en niet zozeer te maken heeft met het al dan niet spreken van het Nederlands door de gemeentebesturen.

We kunnen het een zelfstandige trouwens niet kwalijk nemen dat hij zich aanpast als er een Franstalige klant binnenkomt. Bovendien is het voor ons Vlamingen veel gemakkelijker om ons aan te passen aan de Franstaligen, dan dat de Franstaligen de wil hebben om zich aan ons aan te passen. Dat is een van de grote redenen voor de verfransing. Vlamingen in de Vlaamse Rand schakelen in de aanwezigheid van een Franstalig persoon heel snel over op het Frans. Dat

zit in onze natuur en kan de minister niet verweten worden.

De overheid kan het spreken van het Nederlands niet verplichten, maar een van de weinige zaken die de overheid kan doen, is het aanbieden van Nederlandse lessen aan Franstaligen – wat al gebeurt via NT2 – en het aanmoedigen van de zelfstandigen om Nederlandstaligen in het Nederlands te woord te staan. Het antwoord van minister Anciaux op de eerste vraag om uitleg is ook het correcte antwoord op deze vraag. De overheid kan niet meer doen dan het gebruik van het Nederlands aanmoedigen.

Enquêtes houden in andere randgemeenten zou weggegooid geld zijn. We kennen de resultaten. Waar een Franstalige klant binnenstapt, zal de uitbater of eigenaar Frans spreken.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Naar aanleiding van uw vraag, heb ik de resultaten van deze enquête opgevraagd.

Daar ik geen weet heb van de gehanteerde onderzoeksmethode, is het moeilijk om de objectiviteit van de enquête en de foutenmarge die men binnen elke enquête moet hanteren, te evalueren. Bovendien moet men voorzichtig zijn bij het berekenen van percentages op basis van dergelijke kleine absolute aantallen. Ik wens mij dus niet uit te spreken over de concrete resultaten van deze enquête.

Ik wil er ook op wijzen dat de enquêteurs materiaal gebruikt hebben van de provincie zonder dat de provincie of vzw de Rand hiervan op de hoogte waren of hun medewerking verleend hebben. Dit valt enigszins te betreuren.

Aan de andere kant is het geen nieuws dat voor handelaars in de faciliteitengemeenten het Nederlands niet altijd de hoofdtal is, zonder hier concrete cijfers op te kleven. Dit vloeit natuurlijk voort uit het feit dat de bevolking van deze gemeenten niet homogeen Nederlandstalig is. Bovendien is het gebruik van andere talen dan het Nederlands door handelszaken niet door de wet geregeld en gebeurt hier op zich dus niets onwettelijks.

Er worden geen enquêtes door de overheid georganiseerd in de andere gemeenten in de Vlaamse Rand.

Dit lijkt me ook niet nodig te zijn, vermits aan de problematiek van het taalgebruik door de handelaars sowieso aandacht geschonken wordt in het beleid dat ikzelf en de Vlaamse Regering uitstippelen voor de Vlaamse Rand. Zo worden er nieuwe initiatieven gepland voor handelaars in het taalpromotiebeleid.

Het is niet omdat er geen wettelijke middelen zijn om het gebruik van andere talen dan het Nederlands aan banden te leggen, dat ik geen initiatieven kan of wil nemen. Ik ben van mening dat we in de faciliteitengemeenten verdere inspanningen moeten leveren om de handelaars te sensibiliseren voor het gebruik van het Nederlands in hun contacten met klanten. De handelaars zijn immers een belangrijk gezicht in elke gemeente en ze kunnen ervoor zorgen dat het gebruik van het Nederlands aangemoedigd wordt. Op de begroting 2006 hebben we 500.000 euro uitgetrokken voor het voeren van een beleid inzake taalpromotie. Ik heb deze opdracht toevertrouwd aan de vzw de Rand, die momenteel een aantal acties aan het voorbereiden is.

Een concrete actie die al min of meer vastligt, breidt een vervolg aan de provinciale campagnes voor handelaars met de bedoeling deze nog efficiënter te maken en een grotere continuïteit in te bouwen. Deze actie heeft twee doelstellingen, ten eerste handelaars sensibiliseren om anderstaligen te helpen Nederlands te spreken en ten tweede anderstaligen kansen bieden het Nederlands te oefenen. Deze actie zal starten bij een beperkt aantal handelaars in elke randgemeente, inclusief de faciliteitengemeenten, in tegenstelling tot de provinciale campagnes waar dat niet gebeurde. Door deze actie te koppelen aan media-initiatieven, een prijzenuitreiking en dergelijke meer, moet de campagne een promotionele en commerciële meerwaarde creëren voor de handelaars. Door deze meerwaarde, door het vooruitzicht op een potentieel nieuw klantenbestand en gesteund door de goede voorbeelden van de startende handelaars, willen we het aantal handelaars systematisch uitbreiden. Uiteraard zal deze campagne verlopen in samenwerking met de provincie, die op dit vlak al heel wat ervaring heeft opgebouwd.

Dit is maar een van de concrete acties die op stapel staan. Zonder vooruit te lopen op mogelijke nieuwe acties, kunnen we ook onderzoeken of andere initiatieven nodig zijn, zoals dat van het Huis van het Nederlands in Brussel dat met enig succes taalcursussen Nederlands aanbiedt aan personeel van handelszaken, of een mogelijke ondersteuning van

anderstalige handelaars voor hun communicatie in het Nederlands.

Ook vele andere acties van de Vlaamse Regering zijn erop gericht anderstaligen te overtuigen van de voordelen van het Nederlands om tot een leefbare samenleving te komen. Ik denk hierbij aan de inburgeringstrajecten, de Huizen van het Nederlands, de vereiste om Nederlands te kennen of te leren voor het bekomen van een sociale woning, het aanbieden van taalcursussen aan werkzoekenden, de extra lestijden Nederlands en de tweedelijnsondersteuning in de scholen in de Vlaamse Rand en dergelijke meer.

Het moge duidelijk zijn dat ikzelf en de Vlaamse Regering promotie zullen blijven voeren voor het gebruik van het Nederlands en respect vragen voor het Nederlands als officiële taal en als spreektaal. Een dergelijk beleid kan echter enkel maar succes hebben indien het kan verlopen in een sfeer van wederzijds vertrouwen. Ik vraag me dan ook af of kortstondige acties zoals die waar u naar verwijst, hoe goed ze ook bedoeld zijn, dat klimaat wel bevorderen.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ik begrijp uw bemerking bij de enquête, maar zoals u zelf zegt, de tendens is wel degelijk waarneembaar. De realiteit is wat ze is. Ondanks het feit dat u de handelaars wettelijk gezien niets kunt opleggen, vind ik dat u vanuit de overheid duidelijker signalen moet geven dan u nu doet. Ik denk aan de studie-Boes. Die kan het best eens van onder het stof worden gehaald. De campagnes die u noemt, zijn goed bedoeld, maar ik stel me vragen bij de resultaten. U moet meer investeren om het gebruik van het Nederlands te bevorderen. Ik kan niet duidelijker zijn. Ik kan het niet beter zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Ik bedoel dit niet negatief. Het gebruik van het Frans neemt toe omdat de Franstaligen minder makkelijk Nederlands spreken. Als de burger iets moet krijgen van de overheid, dan kan zij bijkomende voorwaarden opleggen zoals kennis van het Nederlands.

We moeten ook nagaan of het standhoudt. Als een persoon, zoals een zelfstandige die een zaak start, niets moet krijgen van de overheid, is het voor de

overheid zeer moeilijk om iets te ondernemen. We kunnen dan enkel sensibiliseren.

Als burger hebben we veel meer verantwoordelijkheid. Toen ik jong was en in Brussel naar de winkel ging, maar geen Frans sprak, werd ik buitengekeken. Je werd niet aangesproken in het Nederlands. De Vlamingen in Brussel bleven volhouden, waarna je aankondigingen zag verschijnen waarop stond dat verkoopsters werden gevraagd die zowel Nederlands als Frans spraken.

De overheid kan voorwaarden opleggen als mensen iets krijgen van de overheid, maar de grootste verantwoordelijkheid ligt bij de Nederlandstalige burgers in de Vlaamse Rand.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik ben het er niet mee eens om de verantwoordelijkheid in de eerste plaats bij de burgers te leggen. Het is de politieke overheid die voor de gunstige context moet zorgen, om het Nederlandstalige karakter van de Rand te handhaven en zelfs te herwinnen.

Het wijkt erg af van de vraagstelling, maar in dat verband is de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde een essentiële voorwaarde om in de Vlaamse Rand een beleid te voeren dat kans op succes heeft.

Met een toenemend aantal anderstaligen in de Vlaamse Rand wordt het moeilijk om mensen te overtuigen en een beleid te voeren om mensen aan te moedigen Nederlands te gebruiken. In een dergelijke context wordt de kans op succes erg klein.

Mijnheer de minister, u zei dat u wettelijk niets kunt voorschrijven. Ik denk dat dat voor een deel zo is. Voor de uiterlijke aspecten, het straatbeeld en de informatie in de winkels is er de vrijheid van taalgebruik. U kunt met andere woorden geen andere talen verbieden, maar ik vraag me af of het mogelijk is om het Nederlands op te leggen. Ik denk dat de Vlaamse Regering die wettelijke mogelijkheid heeft. Dat is niet onbelangrijk voor het straatbeeld. Voor de uitstalramen en de communicatie, denk ik, kan de Vlaamse Regering het Nederlands opleggen, zonder daarom andere talen te kunnen verbieden.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de minister, ik denk dat het van enig respect zou getuigen van de Franstaligen die zich in de Vlaamse gemeenten komen vestigen, als ze ook de taal van de streek en de klanten machtig zijn. Ik weet dat u daar geen invloed op hebt, maar ik denk dat de overheid met grootscheepse campagnes wel iets kan doen.

Mevrouw Guns, ik wil u nog de kranten van vandaag aanraden, waarin staat waarom de mensen tegenwoordig niet meer in Brussel willen gaan winkelen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
